

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ **Լ.Գ.Բաղդասարյան** /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № **10**

«**27**» **նոյեմբեր** **2023** թ.

ՄՀ/բ--056 Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ **011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն**

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ **011301.03.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա**

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ **բակալավր**

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ **Մանկավարժության և հոգեբանության**

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ **հեռակա**

Կուրս/կիսամյակ **2-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ**

Դասախոս(ներ)՝ **Ա. Ղազարոսյան**

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ anahitghazarosyan@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
	14.2. Հարցաշար.....	...
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

- 1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.**
- 2.** Արդի պայմաններում, կրթական համակարգում, ինչպես նաև կյանքի բոլոր ոլորտներում, որոշակի փոփոխություններ են տեղի ունեցել: Շատ սոցիալական նորմեր, գնահատումներ ու մոտեցումներ են վերաարժեքավորվել: Ներկայումս յուրաքանչյուր մասնագետի նոր, ավելի բարդ ու համակողմանի պահանջներ են ներկայացվում: Արագ փոփոխվող բարեփոխումների պայմաններում նրանցից պահանջվում է արագ հարմարվել նոր իրավիճակներին, նոր պահանջներին ու մարտահրավերներին, իսկ ապագա մասնագետից պահանջվում է , որ նրանք բացի ընտրած մասնագիտությունից տիրապետեն հոգեբանական գիտելիքների, որը լավ աշխատանքի բաղկացուցիչ մասն է կազմում: :
Ընդհանուր հոգեբանությունն իր ուրույն տեղն ունի մարդաբանական գիտությունների շարքում, այն հոգեբանական գիտությունների հիմնաքարն է: Դասախոսները ուսանողներին աջակցում են լիարժեք մասնագետ դառնալու գործընթացին՝ զինելով նրանց տեսական, գործնական հմտություններով ու կարողություններով: Ներկայացվող դասախոսությունների համառոտագրության կառուցվածքն ու բովանդակությունը, թեմաների ընտրությունն ու հաջորդականությունը միտված են դրան: Սույն դասընթացը նպաստում է ապագա մասնագետի աշխարհայացքի ձևավորմանը, ապահովում է հետազոտություն կատարելու համար անհրաժեշտ տեսա-գործնական գիտելիքներով, համալրում է հոգեբանության վերաբերյալ ունեցած գիտելիքները, գիտականորեն հիմնավորված պատասխաններ է տալիս մինչ օրս վիճելի մի շարք հարցերի.. ի՞նչ է ուսումնասիրում հոգեբանությունը, ի՞նչ է հոգեկանը, ո՞րն է հոգեկանի օրգանը, որո՞նք են հոգեկան պրոցեսները, վիճակներն ու առանձնահատկությունները և այլն: Եվ քանի-որ մարդն ապրում ու արարում է բնական և հասարակական միջավայրում, նա պետք է իմանա ու ճանաչի նույն այդ աշխարհը: Ճանաչելով աշխարհը, մարդկանց ու նրանց ցանկությունները, նկատառումները, անձը սկսում է հասկանալ ու ճանաչել նաև իրեն:
- 3.** Սույն առարկան հնարավորություն է տալիս ուսանողներինին բացահայտել իրենց ներսում ընթացող գործընթացները, ճանաչել և տարբերել հույզերն ու զգացմունքները, անհատական առանձնահատկությունները: Այդ ամենի յուրացումից հետո միայն հնարավոր կլինի հստակ պատկերացնել առարկայի և մասնագիտության առանձնահատկությունները::

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

4. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

4.1. Դասընթացի նպատակն է.

- 1.Ներկայացնել հոգեբանություն առարկայի առանձնահատկություններն ու կարևորությունը կյանքի ու գործունեության տարբեր ոլորտներում:
2. Ուսանողներին ծանոթացնել հոգեբանության սկզբունքներին, մեթոդներին, մեթոդիկաներին և մոդելներին, ինչպես նաև դրանց իրագործման եղանակներին:
3. Պարզել կրթական համակարգի տարբեր ոլորտների համագործակցության ձևերը, դրանց տրամաբանական կապն ու հաջորդականությունը /մանկապարտեզ, դպրոց, բուհ, աշխատանք / և ուսուցչի, հոգեբանի դերը դրանում:

4.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- ծանոթացնել հոգեբանության մեթոդներին, մեթոդիկաներին, չափող միջոցներին
 - հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
 - վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում
- :
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
 - Սովորեցնել ուսանողներին կատարել ինքնուրույն հետազոտություններ ու կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:

5. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները ընդհանուր հոգեբանությունից, սոցիալական հոգեբանությունից, տարիքային հոգեբանությունից, որոնք կարևոր նախապայման են դասընթացին մասնակցելու համար:

6. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

Տվյալ դասընթացի ավարտին ուսանողները կստանան. համապատասխան տեսական

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

- **Ունակություններ՝** կարողանան գիտական հարցերի և որոշ հոգեբանական խնդիրների վերաբերյալ:

“Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ” դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա ուսումնասիրվող դասընթացի տեսական հիմունքները,
2. իմանա ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
6. կարողանա կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
7. կարողանա աշխատել թիմում՝ հարակից մասնագետների հետ, պահպանելով մասնագիտական էթիկայի նորմերը

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 Պատրաստել զեկուցումներ, ներկայացնել հետազոտության արդյունքները, վարել գիտական բանավեճեր

ԳԿ2 Ստեղծագործելու, մոդելավորելու և իրացնելու գործունեության տարբեր տեսակների հոգեբանական աջակցություն՝ դրսևորելով նորարարական և առաջադեմ մտեցումներ:

ԳԿ3 Օգտվել տեղեկատվական աղբյուրներից, մշակել վերլուծել և սինթեզել և կարողանալ ներկայացնել տեղեկատվությունը

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքների մացություն համապատասխան որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 Կազմակերպել հոգեբանական ուսումնասիրություններ և հետազոտություններ, կիրառել հետազոտության արդյունքների որակական և քանակական մեթոդները, կատարելու մասնագիտական հոգեբանական մեկնաբանություններ, այսինքն՝ գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 Հոգեբանական երևույթների, մադու և հասարակության հիմնախնդիրների վերաբերյալ քննադատական մտածողությամբ ինֆորմացիայի վերլուծություն և ընդհանրացում

ՀԳԿ3 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն, անհատական և խմբային աշխատանքների կազմակերպում

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ1 Ներկայացնել հոգեբանական գիտաճյուղերի հիմնադրույթները, դասական և ժամանակակից տեսությունները

ԱԿ2 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ3 Վերարտադրել հոգեբանության մեթոդաբանությունը և կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ4 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

7. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

“Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ” դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել իր մասնագիտական գործունեության ընթացքում, կրթական հաստատություններում, հոգեբանական կենտրոններում, լաբորատորիաներում, ինչպես նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու համար:

8. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	8	
Գործնական աշխատանք	8	
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	3,6	
Ընդամենը	30,85	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Քննություն բանավոր	

9. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

1. **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

2. **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

3. **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

4. **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

5. **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆլեքսատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

10. Դասավանդման մեթոդներն են⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

11. Ուսումնառության մեթոդներն են⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ակտրիթիմների և հրահանգների կազմում,

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում,
փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում...

12. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապլունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ընդհանուր հոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները: Մարդու գիտակցության առաջացումը:	2				
2.	Անձնավորություն և կոլեկտիվ:	2				
3.	Հաղորդակցում և լեզու:			2		
4.	Զգայություն և ըմբռնում:			2		
5.	Հիշողություն: Մտածողություն	2				
6.	Հոյզեր և զգացմունքներ			2		
7.	Խառնվածք: Բնավորություն:	2				
8.	Ընդունակություն			2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		8		8		3,6

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

13. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ընդհանուր հոգեբանություն, Ա. Պետրովսկու խմբ., Երևան, " Լույս",	1974
2.	Ա. Նալչաջյան, Հոգեբանության հիմունքներ, "Հոգեբան", Երևան	1997
3.	М Гамезо, И. Домашенко, Атлас по психологии, М.,	1986
4.	Психодиагностика.: Теория и практика,	Москва, <<Прогресс>>, 1986, 207 ст.
5.	Грейс Крайг, Психология развития, 7-ое межд. изд.,	Питер, 2003, 992 с
6.	Г. Крайг, Психология развития, 7-е изд., Питер,	. 2003
7.	В. Кузин, Психология, М,	1974
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Психология, словарь, под ред. А петровского, М. Ярошевского, 2-е изд.,	1990
2.	Хрестоматия по общей психологии, Психология мышления,,	1981
3.	Психология личности, Тексты, под ред. Ю Гиппенрейтер, А. Пузыряя,	1982
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

14. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

14.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
-----	------	-----------------------	-----------	----------------------------

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Ընդհանուր հոգեբանության առարկան, խնդիրները, մեթոդները: Մարդու գիտակցության առաջացումը:			Ընդհանուր հոգեբանություն, Ա. Պետրովսկու խմբ., Երևան, " Լույս", 1974
2.	Անձնավորություն և կոլեկտիվ:			Ա. Նալչաջյան, Հոգեբանության հիմունքներ, "Հոգեբան", Երևան
3.	Հիշողություն: Մտածողություն:			Хрестоматия по общей психологии, Психология мышления, 1981
4.	Հույզեր և զգացմունքներ:			М Гамезо, И. Домашенко, Атлас по психологии, М., 1986
	Խառնվածք:			

14.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
-----	------	-----------------------	-----------	--------------	-----------------------------

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Զգայություն, ըմբռնում:				
2.	Հիշողություն, տեսակները				
3.	Երևակայություն, տեսակները				
4.	Կամք: Բնավորություն				

14.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.					
2.					
3.					

14.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³

¹¹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Հաղորդակցում, տեսակները և հիմնական բաղադրամասերը:			7 օր		Ա.Նալչաջյան, Հոգեբ. հիմունքներ, Եր. 1997
2.	Անձնավորության նպատակը, հավակնությունների մակարդակը:					М Гамезо, И. Домашенко, Атлас по психологии, М., 1986
3.	Ընդունակություններ					

15. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

16. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

16.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

16.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

16.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Հոգեբանության առաջացման նախադրյալները:.
2. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները:
3. Հոգեբանության մեթոդները:
4. Հոգեբանության պատմության փուլերը:
5. Գիտակցությունը և անգիտակցականը:
6. Գիտակցության կառուցվածքը, նրա հիմնական հոգեբանական առանձնահատկությունները:
7. Վարքի ձևերը կենդանիների մոտ:
8. Մարդու և կենդանիների հոգեկանի էական տարբերությունները:
9. Հոգեկանը որպես մատերիայի էվոլյուցիայի արդյունք:
10. Հոգեկանը և գիտակցությունը, գիտակցությունը և լեզուն:
11. Հաղորդակցում, նրա հիմնական բաղադրամասերը:
12. Հաղորդակցման տեսակները:
13. Հաղորդակցում և լեզու:
14. Խումբ և նրա տեսակները և ուսումնասիրման մեթոդները:
15. Խմբի զարգացման մակարդակները:
16. Մարդ, անհատ, անձնավորություն:
17. Անձնավորության ակտիվության աղբյուրը, այդ հարցում եղած տեսությունների քննական վերլուծությունը:
18. Պահանջմունք, նրա տեսակները:
19. Մոտիվների տեսակները:
20. Անձնավորության նպատակը, հավակնությունների մակարդակը:
21. Ֆյուստրացիա, նրա ազդեցությունը անձնավորության վարքի վրա:
22. Ուշադրության սահմանները, ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
23. Ուշադրության տեսակները և բնորոշ առանձնահատկությունները:

24. Ուշադրության զարգացումը:
25. Զգայությունների ընդհանուր բնութագիրը:
26. Զգայությունների դասակարգումը:
27. Զգայունակություն և նրա չափումը:
28. Զգայությունների փոխներգործությունը: Ադապտացիա, նրա տեսակները:
29. Ըմբռնման սահմանումը, նրա ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
30. Ըմբռնման բնորոշ առանձնահատկությունները:
31. Ըմբռնման դասակարգումը:
32. Հիշողություն, նրա ուսումնասիրման մակարդակները:
33. Հիշողության տեսակները:
34. Հիշողության պրոցեսները:
35. Հիշողության տիպերը և անհատական առանձնահատկությունները:
36. Մտածողություն, մտածողություն և լեզու, նրա հասարակական բնույթը:
38. Մտածողությունը և խնդիրների լուծումը:
39. Մտածողության տեսակները և անհատական առանձնահատկությունները:
40. Երևակայություն, նրա տեսակները:
41. Երևակայության պատկերի ստեղծման միջոցները:
42. Երևակայության դերը գիտական և գեղարվեստական ստեղծագործության պրոցեսում:
43. Կամքի սահմանումը, նրա տեսակները:
44. Կամային ակտ, նրա կառուցվածքը:
45. Բնավորության սահմանումը, նրա ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
46. Բնավորության գծերը և անձնավորության հարաբերությունները:
47. Հույզեր և զգացմունքներ, նրանց ֆունկցիաները և որակները:
48. Զգացմունքների ապրման ձևերը:
50. Խառնվածքը, նրա ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
51. Խառնվածքի տիպերը, նրանց հոգեբանական բնութագիրը:

52. Ընդունակությունների սահմանումը: Ընդունակություններ և գործունեություն:

53. Նախադրյալներ և ընդունակություններ:

54. Ընդունակությունների կառուցվածք

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ **Ընդգրկված թեմաները.**

- 1. Հոգեբանության առաջացման նախադրյալները:.
- 2. Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները:
- 3. Հոգեբանության մեթոդները:
- 4. Հոգեբանության պատմության փուլերը:
- 5. Գիտակցությունը և անգիտակցականը:
- 6. Գիտակցության կառուցվածքը, նրա հիմնական հոգեբանական առանձնահատկությունները:
- 7. Վարքի ձևերը կենդանիների մոտ:
- 8. Մարդու և կենդանիների հոգեկանի էական տարբերությունները:
- 9. Հոգեկանը որպես մատերիայի էվոյուցիայի արդյունք:
- 10. Հոգեկանը և գիտակցությունը, գիտակցությունը և լեզուն:
- 11. Հաղորդակցում, նրա հիմնական բաղադրամասերը:
- 12. Հաղորդակցման տեսակները:
- 13. Հաղորդակցում և լեզու:
- 14. Խումբ և նրա տեսակները և ուսումնասիրման մեթոդները:
- 15. Խմբի զարգացման մակարդակները:
- 16. Մարդ, անհատ, անձնավորություն:
- 17. Անձնավորության ակտիվության աղբյուրը, այդ հարցում եղած տեսությունների քննական վերլուծությունը:
- 18. Պահանջմունք, նրա տեսակները:
- 19. Մոտիվների տեսակները:
- 20. Անձնավորության նպատակը, հավակնությունների մակարդակը:
- 21. Ֆյուստրացիա, նրա ազդեցությունը անձնավորության վարքի վրա:
- 22. Ուշադրության սահմանները, ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
- 23. Ուշադրության տեսակները և բնորոշ առանձնահատկությունները:
- 24. Ուշադրության զարգացումը:
- 25. Զգայությունների ընդհանուր բնութագիրը:
- 26. Զգայությունների դասակարգումը:
- 27. Զգայունակություն և նրա չափումը:
- 28. Զգայությունների փոխներգործությունը: Ադապտացիա, նրա տեսակները:

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում))

▪ **Ընդգրկվող թեմաները.**

- 1. Ըմբռնման սահմանումը, նրա ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
- 2. Ըմբռնման բնորոշ առանձնահատկությունները:
- 3. Ըմբռնման դասակարգումը:
- 4. Հիշողություն, նրա ուսումնասիրման մակարդակները:
- 5. Հիշողության տեսակները:
- 6. Հիշողության պրոցեսները:
- 7. Հիշողության տիպերը և անհատական առանձնահատկությունները:
- 8. Մտածողություն, մտածողություն և լեզու, նրա հասարակական բնույթը:
- 9. Մտածողությունը և խնդիրների լուծումը:
- 10. Մտածողության տեսակները և անհատական առանձնահատկությունները:
- 11. Երևակայություն, նրա տեսակները:
- 12. Երևակայության պատկերի ստեղծման միջոցները:
- 13. Երևակայության դերը գիտական և գեղարվեստական ստեղծագործության պրոցեսում:
- 14. Կամքի սահմանումը, նրա տեսակները:
- 15. Կամային ակտ, նրա կառուցվածքը:
- 16. Բնավորության սահմանումը, նրա ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
- 17. Բնավորության գծերը և անձնավորության հարաբերությունները:
- 18. Հույզեր և զգացմունքներ, նրանց ֆունկցիաները և որակները:
- 19. Զգացմունքների ապրման ձևերը:
- 20. Խառնվածքը, նրա ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
- 21. Խառնվածքի տիպերը, նրանց հոգեբանական բնութագիրը:
- 22. Ընդունակությունների սահմանումը: Ընդունակություններ և գործունեություն:
- 23. Նախադրյալներ և ընդունակություններ:
- 24. Ընդունակությունների կառուցվածք

▪ **Ընդգրկված հարցեր.**

- 1.
- 2.
- 3.....

16.4. Գնահատման չափանիշները¹⁶.

6. Տեսական գիտելիքները.....:
7. Գործնական աշխատանքները.....:
8. Մեմինար պարապմունքները.....:
9. Լաբորատոր աշխատանքները.....:
10. Ինքնուրույն աշխատանքը.....:

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 011301.00.6 Ընդհանուր մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011301.03.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա

Վանաձոր 2023

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/Բ--056 Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	5 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	20	Դասախոսություն	8
			Մեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	132		
Ընդամենը	150			
Ստուգման ձևը	Քննություն /բանավոր /			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> • ուսանողներին զինել հոգեբանական գիտելիքներով, • տալ հոգեկանի սահմանումը, • բացատրել հոգեկան գործընթացները, հոգեկան վիճակներն ու առանձնահատկությունները, • տարբերել առողջ հոգեկանով մարդկանց և այդ ամենը արդյունավետ կիրառել հետազայում թե՛ առօրյա կյանքում, թե՛ աշխատանքում: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • մասնագիտական գիտելիք և իմացություն ժամանակակից հոգեախտորոշման առարկայի և նրա հնարավորությունների մասին: <p><i>Յմտություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում, <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • տիրապետեն հոգեբանության և հոգեախտորոշման 			

	<p>հետազոտության մեթոդներին, բացատրեն հոգեախտորոշման նպատակները և կարողանան գիտական հարցերի և որոշ հոգեբանական խնդիրների վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ընդհանուր հոգեբանության առարկան, առաջացման նախադրյալները, մեթոդները : 2. Ընդհանուր հոգեբանության, որպես ինքնուրույն գիտության առաջացման փուլերը: 3. և նրանց ներկայացվող պահանջները: : 4. Հոգեկանի և գիտակցության ծագումն ու զարգացումը 5. Խոսք և հաղորդակցում 6. Անձնավորություն և կոլեկտիվ 7. Իմացական գործընթացներ /զգայություն...երևակայություն: 8. Հույզեր և զգացմունքներ: 9. Հոգեկան առանձնահատկություններ /կամք, խառնվածք.../:
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p><u>Ելույթի քննարկման ժամանակ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Հանձնարարված նյութի լիարժեք տիրապետում, վերջինիս վերածումը սեփական գիտելիքի. 15 միավոր ✓ Հարցադրումներ ընթացիկ թեմայի շուրջ (խրախուսվում է). 2 միավոր ✓ Լիարժեք պատասխաններ դասախոսի և համակուրսեցիների հարցերին(դասախոսի վերահսկողությամբ) ընթացիկ թեմայի շուրջ. 3 միավոր <p><u>Առաջադրանքի կատարման ժամանակ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Արագ կողմնորոշում թեմայի շուրջ առաջադրված խնդիրների լուծման ընթացքում. 2 միավոր ✓ Սեփական կարծիքի արտահայտում՝ հիմնավորված գիտական գիտելիքի հենքի վրա. 3 միավոր ✓ Խմբային և անհատական աշխատանքներում համապատասխան դերի ստանձնում և տրված ժամկետում հանձնարարականների կատարում. 15 միավոր <p>Խրախուսվում են հատկապես վերլուծելու, սինթեզելու, կազմակերպելու, պլանավորելու, քննադատության, ինքնաքննադատության, տեղեկատվության կառավարման, նոր տեղեկատվությունը համապատասխան համատեքստում ընկալելու, մեկնաբանելու բազմաձևության, բազմամշակութայնության ընդունման, նոր գաղափարներ առաջադրելու, յուրացված գիտելիքը</p>
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ընդհանուր հոգեբանություն, Ա. Պետրովսկու խմբ., Երևան, " Լույս", 1974

2. Ա. Նալչազյան, Հոգեբանության հիմունքներ, "Հոգեբան", Երևան 1997
3. М Гамезо, И. Домашенко, Атлас по психологии, М., 1986
4. Психология, словарь, под ред. А петровского, М. Ярошевского, 2-е изд., 1990
5. Г. Крайг, Психология разжития, 7-е изд., Питер, 2003
6. В. Кузин, Психология,М, 1974

Լրացուցիչ

1. А. Леонтев, Проблемы развития психики, 4 –е изд., 1981
- 2.. М. Ярошевский, История психологии, М., 1985
3. Хрестоматия по общей психологии, Психология мышления,, 1981
4. Психология личности, Тексты, под ред. Ю Гиппенрейтер, А. Пузыря, 1982